

॥ శ్రీ ॥

అథ శ్రీ త్రివిక్రమపండితాచార్యసుత శ్రీ నారాయణపండితాచార్యవిరచితః

॥ శ్రీ మధ్వవిజయః ॥

౮. అష్టమః సర్గః

ప్రతిభాప్రభాప్రముఖసద్గుణైర్నిజైః అతివిస్మయం నియమినాం మనో
నయన్ |

పురుధీః కదాచిదథ వేదనాయకం విజనే శనైరుపససాద తం వనే ॥ ౮.౧

॥

సువిశేషశేషవదశేషవర్ణితప్రతిబోధ్ధురస్య నను శిష్యతోచితా |

గురుమానసస్య గురుతాఽపి సత్పతేః ఇతి సోపసత్తిరమరైరమాన్యత ॥

౮.౨ ॥

పుర ఏవ పూరితమపూరయత్ పునః నను కృష్ణ ఏష

పరమార్థసంఖ్యయా |

భగవన్మనః పురమివాఽయతం పురా నిజధామ తాం చ జగృహే

తదద్భుతమ్ ॥ ౮.౩ ॥

ఇతిహాససుందరపురాణసూత్రసత్త్రియపంచరాత్రనిజభావసంయుతమ్ |

అశృణోదనంతహృదనంతతోఽచిరాత్ పరమార్థమప్యగణితాగమావలేః

|| ౮.౪ ||

ఋ జుపుంగవస్య పరిజానతః స్వయం సకలం తదప్యలమనంతజన్మసు

|

స్వకృతోర్వనుగ్రహబలాదముప్య తాం విశిశేష శేషశయనః పునర్ధియమ్

|| ౮.౫ ||

అథ బాదరాయణసహాయసంపదా ప్రయయౌ ప్రణంతుమమితాంతరో

యుతః |

అపి నాదిరాయణపదోదితం హరేః వపురంతరం లసితమాశ్రమాంతరే ||

౮.౬ ||

తమపశ్యదాశ్రమవరే ప్రభూతధీః జ్వలనం జ్వలంతమివ ధూమవర్షితమ్

|

వరవల్కలాకలితమౌంజిమేఖలం విలసజ్జటావలయమాదిపూరుషమ్ ||

౮.౭ ||

అతిదుర్జయేంద్రియజయాదిరూపిణా తపసా వసంతమివ సంతతం

వనే |

నిజరూపభూతనిరపేక్షనిర్మలప్రచురాత్మసౌఖ్యరతమప్యనారతమ్ || ౮.౮

||

నయనద్వయేన నలినప్రభాముషా పరిపుల్లతావిలసితేన విస్మయాత్ |

తమవేక్య ధర్మజమధర్మదుర్లభంమనసేతి భూరితరమానసోఽస్మరత్ ||

౮.౯ ||

జగతాం చతుర్దశతయం చతుర్ముఖ ప్రముఖైర్యుతం

ప్రళయమానినాయ యః |

సమముల్లసన్ కమలయైవ కేవలం పరమః స ఏష హి పురాణపూరుషః

|| ౮.౧౦ ||

త్రిగుణాకృతిప్రకృతితో గురుం తతః

త్రివిధామహంకృతిమమర్త్యఖాన్యతః |

అపి భూతపంచకమితోఽండమండలం భగవానసావిహ జగంతి

చాస్పజత్ || ౮.౧౧ ||

విధివాయువీంద్రశివకౌశికేశకాన్ అమరామరానుగనరాసురాదికాన్ |

స్వజతి ప్రపాలయతి హంతి సంతతం స్వగతిం ప్రయాపయతి చైష
లీలయా || ౮.౧౨ ||

అగణయ్యసద్గుణగణో విదూషణః స్వవశాఖిలోఽప్యనుపచారతః
స్వయమ్ |
స్మృతికీర్తనప్రణతిభిర్విముక్తయే స్వజనస్య యాత్యయమనేకరూపతామ్
|| ౮.౧౩ ||

చతురాననాయ చతురః పురాఽఽగమాన్ ప్రదదావసావనిమిషేశ్వరః
ప్రభుః |
వినిహత్య హి శ్రుతిముషం పురాతనం వపుషోద్ధతం హయముఖేన
సద్రిపుమ్ || ౮.౧౪ ||

అమరేంద్రవైరిభుజదండమండలప్రతికర్షపుష్కరపతద్ధరోద్ధృతిః |
విదధే
వరాహవపుషాఽమునోర్మిమత్స్పృతిసింధుకచ్ఛపతయాఽఽప్తరక్షిణా ||
౮.౧౫ ||

నరసింహ ఎష విదదార దారుణం ప్రతిఘోదయేనఖరచక్రతేజసా |

స్వరిపుం క్షణేన సరసః స్ఫురత్తనుం పృథుసత్వమిష్టజనభీతిభంజనః ||
౮.౧౬ ||

అపి వామనో లళితబాల్యవానయం ప్రతిభాబలేన కృతదైత్యకౌతుకః |
ఉపధేరధః కృతబలీంద్రశాత్రవః స్వజనాయ కేవలమదాత్ పరం పదమ్
|| ౮.౧౭ ||

కథయంత్యముం పరశుభాసమానగోహతమర్త్యదేవతమసం
ముహుర్ముహుః |
జగతాం హితం హరిమివాపరం హరిం
గురుశక్తితాపసవరాన్వయోద్భవమ్ || ౮.౧౮ ||

కరుణాకరః సవసుదేవమోదదో భగవాన్
పురాఽహిమకరాన్వయేఽభవత్ |
జితవాన్ దిశో దశరథోఽగ్ర్యసంపదో జనకో బభూవ భువి యస్య వైరిహా
|| ౮.౧౯ ||

భుజగేశ్వరోఽపి భువనేశ్వరప్రియః సమజన్యథారిదరజన్మ భువ్యభూత్ |
తమముప్య కాంతివిజితేందుమగ్రజం రమణీయమాహురిహ

రామనామకమ్ || ౮.౨౦ ||

జనకేన సోఽథ విరహోసహిష్ణునా ముహూరీక్షితో వనమనీయత ప్రభుః |
చకితేన దుష్టజనతస్తపస్వినా తత ఆసురీం నిశిచరీం జఘాన సః ||
౮.౨౧ ||

మునిసప్తతంతుకృతవైరబంధనం కటుకేశ్యరిష్టపదముఖ్యదుర్జనమ్ |
క్షపయంతముద్యతసుబాహుమాహవే తమథాభ్యనందదమరాదిసద్గణః
|| ౮.౨౨ ||

సవనే వికస్వరగుణస్వరద్విజే స్ఫురితే చరన్ సకలగోకులప్రియః |
ఇతకామతాపసరసార్తధీగిరః ప్రతిలాశయన్నరమతైష సుందరీః || ౮.౨౩
||

సహజాన్వితః సకలమిత్రసంయుతో మధురాం పురీం జనకవల్లభాం గతః
|
ప్రవిశన్నిమాం స జగదేకసుందరో నరనార్యుదారనయనోత్సవోఽభవత్ ||
౮.౨౪ ||

అథ ఖండితేశ్వరధనుః స లీలయా క్షపితో గ్రసేనన్యపపుత్రపౌరుషః |
సముపాస్య విప్రగురుమబ్జభూగురుః
స్వజనానమోదయదమేయతేజసా || ౮.౨౫ ||

కమలామయం కమలపత్రలోచనాం భువమాగతాం నృపసుతాం
గృహీతవాన్ |
నిజలీలయా విజితరాజశాత్రవో ముదమాపదాప్య పురమబ్ధిదుర్గమమ్ ||
౮.౨౬ ||

స జగామ మాతృజనతుష్టయే కిల త్వరితోఽవనం విదధదీప్సితం
సతామ్ |
సహ భార్యయాఽపి శుభయా మహాజయధ్వజలక్ష్మణాగ్ర్యసుహృదా
వినా[౨]ముదా || ౮.౨౭ ||

సమతీతపర్వతపురోగదుర్గమః ఖరదూషణాదిసుజనద్విషో బహూన్ |
స నిహత్య విశ్వభయదం సుదుస్సహం నరకం మహాతమ ఉతానయత్
క్రమాత్ || ౮.౨౮ ||

రుచిరాశ్రమాజిరచితాగ్ర్యతేజసా ప్రియయా ప్రియో భువనమాన్యయా

సమమ్ |

భృశమాకులీ కృతమదప్రమాదవత్సురపారిజాతహృదవాప ధామ సః ||

౮.౨౯ ||

హరితామధీశనరదేవమండలం దశకం విజిత్య పరభీషణం ముహుః |

స్ఫురితామిహ ప్రియతమాం నిజశ్రియం భగవానుపైక్షత

హరంతమప్రియమ్ || ౮.౩౦ ||

అభినందితః పవననందనాదిభిః స కదాచిదింద్రసుతవర్ధకో గవా |

నిజరాజ్యమాత్మదయితాయ దత్తవాన్ హరిసూనవే

హతవిపక్షముత్తమమ్ || ౮.౩౧ ||

ముదమాప్య తత్ర దయితోరువార్తయా మధుహా

మరుత్సుతముఖప్రవృత్తయా |

హరితిగ్మచక్రలసితోఽభిమధ్యగం ప్రయయౌ స పుణ్యజనసేవితం

పురమ్ || ౮.౩౨ ||

పుథుకుంభకర్ణగజరాజముద్ధతం ససహోఽదరం సవిబుధేంద్రశాత్రవమ్

|

ధరణీభరం పృథులచక్రమక్షిణోత్ నిశితేషుచక్రకృతవిక్రమః ప్రభుః ||

౮.౩౩ ||

అథ భార్యయా హుతవహం ప్రవిష్టయా సహితః సహో దరపురస్సరైరపి |

అయమాప్య ధామ చిరమిశ్టదః సతాం

నిజమూలరూపపరమైక్యమేయివాన్ || ౮.౩౪ ||

మహిదాసపూజ్యచరణో ద్విజాదభూద్ విదితాత్ స

విష్ణుయశసోఽమలాత్మనః |

ఇహ యో దధే జగతి పాపశాంతయే

బహుధామహేతిమతిదీప్తగోస్థితిమ్ || ౮.౩౫ ||

సుతపోరుచేరయమపాపకర్దమాత్ నను మానవీ

తనయతాముపేయివాన్ |

సమయేన భూరినిజభక్తిపూరితాన్ సమజీజనత్ సుమనసః స దేవరాట్

|| ౮.౩౬ ||

సుబృహత్పయోధరమిథః ప్రసంహతిప్రకటీభవత్పరమయౌవనాకృతిః |

అసురాహితాం వరవిలాసినీ తనుః ప్రదదావముష్య సురరాశయే

సుధామ్ || ౮.౩౭ ||

సుజనాయ దత్తపద ఆత్మశుద్ధిదః సుకుమారరూప్యభవదేష శాశ్వతః |
అనసూయయా శుచిమనీషయా ధృతః పరమాదరేణ
మునిపుంగవో ఢయా || ౮.౩౮ ||

దయితః సతామృషభ ఏష భూధరో వపురుద్వహాన్ పరమహంస
లక్షణమ్ |
వ్యహరద్వలక్షతమపక్షశోభనం పరతత్వలిప్సుసనకాదివందితః || ౮.౩౯ ||

ఉదపాది ధర్మతనయో హ్యాయం హరిః నరదేవసోదర ఉదారవిక్రమః |
అపి కృష్ణ ఇత్యభిహితో ముదే సతాం స్వయమేవ యస్య సహజో
వ్యజాయత || ౮.౪౦ ||

పరమాత్మనే సతతమేకరూపిణే దశరూపిణే శతసహస్రరూపిణే |
అవికారిణే స్ఫుటమనంతరూపిణే సుఖచిత్సమస్తతనవే నమోనమః ||
౮.౪౧ ||

ఇతి చింతయన్నవిరళాంతరో హరిం ప్రణనామ

సప్రణయమాదృతోఽమునా |

అజితౌ పరస్పరసభాజితౌ స తౌ నికషా నిషీదతి పురోపవేశినౌ || ౮.౪౨

||

వివిధా విధాయ కిల తత్ర సంకథాః వదనం మునీంద్రతనయస్య

సుందరమ్ |

అవలోక్య లోకపతిరానతం మహాసుఖతీర్థమాహ రహసి స్మ గామిమామ్

|| ౮.౪౩ ||

శృణు దేవకార్యమవధార్య ధైర్యవద్

యుదుదీర్యమాణమిదమార్యసమ్మతమ్ |

భవితాఽన్యదుష్కరతరం విధాయ తత్రరుణం తవావతరణం

మహాఫలమ్ || ౮.౪౪ ||

అపిధాయ సూత్రహృదయం సతాం ప్రియం ప్రవిధాయ భాష్యమధునా

నిజేచ్ఛయా |

అపరైః శ్రుతిస్త్పృతినిజార్థదూషకైః సుతరాం తిరోభవతి సంవిదాహతా ||

౮.౪౫ ||

అపనేతుమేనమనయం కృతం ఖలైః ప్రతినేతుమాత్మజనతాం శుభాం
గతిమ్ |

కురు సూత్రభాష్యమవిలంబితం వ్రజేః సుమతేన యోజయ కవే
శ్రుతిస్మృతీః || ౮.౪౬ ||

అమితాం మితామపి గిరం జగద్గురోః ఇతి తాం నిశమ్య
విరళేతరాంతరః |

వదతాం వరస్తమవదత్ తదా తయోః విరహోక్షమః ఖలు చరాచరేశయోః
|| ౮.౪౭ ||

భవతోరితః సతతసేవనామృతే మమ మంక్తమస్తు భగవన్ననుగ్రహః |
న లభేయ వల్లభతమేదృశం సుఖం జగతాం త్రయేఽపి
జగదేకమంగలమ్ || ౮.౪౮ ||

కలికాలకాలితగుణే ధరాతళే సుజనో న నూనమధునాఽస్తి యోగ్యధీః |
పరతత్త్వవర్ణనమయోగ్యతావతే నను హవ్యదానమివ నింద్యతే శునే ||
౮.౪౯ ||

ఇతి తం బ్రువాణమయమబ్రవీద్ విభుః భువి సంతి సౌమ్య పురుషా

గుణోచితాః |

విమలాన్ మణీనివ గుణోజ్జితానిమాన్ దయయా విశోధయ

విశుద్ధగోగణైః || ౮.౫౦ ||

తవ కీర్తిరార్తిమతిమాత్రమానయేదశుభాన్ ప్రభాకరవిభేవ కౌశికాన్ |

కమలాకరానివ శుభాన్ ప్రబోధయేత్ పరమాజ్ఞయా మమ

విశేషతోఽనిశమ్ || ౮.౫౧ ||

ఇతి సా మహీధరముఖాద్ వినిఃస్పృతా జగతాం సుఖాయ విశదా

సరస్వతీ |

ద్విజరాజగోవిషయతాతిపూరితం ప్రవివేశ మధ్వపృథుబుద్ధివారిధిమ్ ||

౮.౫౨ ||

మతమిత్యవేత్య మహితం మహతోః అభిధాయ బాఢమితి ధీరమతిః |

అనయోర్నియోగమధిరోపితవాన్ స్వశిరస్యనన్యసువహం ప్రణమన్ ||

౮.౫౩ ||

ఆమ్నాయాస్త్రయ ఇవ తత్త్వబోధకాస్తే పాపఘ్నాస్త్రయ ఇవ పావకాః

ప్రజానామ్ |

లోకా వా సకలభృతస్త్రయోఽత్ర రేజుః సానందా
మునిసుతధర్మసూనుమధ్వాః || ౮.౫౪ ||

|| ఇతి శ్రీమత్కవికులతిలక త్రివిక్రమపండితాచార్యసుత
నారాయణపండితాచార్యవిరచితే శ్రీమద్భవిజయే
ఆనందాంకితే అష్టమః సర్గః ||

www.yousigma.com